

როლანდო და როლანდინო

როლანდო პროვინციული თეატრის მსახიობი იყო. თეატრი, ფეხბურთი, ქეიფი და ქალები უყვარდა. შეიძლება ეს თანმიმდევრობა ბოლოდანაც დაგვეწყოს, ბევრი არაფერი დაშავდებოდა ამით. უდიპლომო მსახიობი არანაირ წოდებას არ ატარებდა; ასე წერდნენ აფიშებზე: „მსახიობი როლანდო“. ერთხელ საპრემიერო აფიშას მეგობრებთან ერთად კითხულობდა: „მკვლევლობა აეროპორტში“. მონაწილეობენ: რესპუბლიკის სახალხო არტისტი ნინო სკანინი, რესპუბლიკის სახალხო არტისტი მანჩუ შერვინო, რესპუბლიკის სახალხო არტისტი იურუს ცანინიო, რესპუბლიკის სახალხო არტისტი სიმონე დარჩინი და მსახიობი როლანდო კაკაურე. როლანდომ მეგობრებს გადახედა და სიცილით უთხრა:

– „რას წვალობდნენ ამდენს ამ აფიშის შემდგენლები? უბრალოდ დაეწერათ: მონაწილეობენ როლანდო და რესპუბლიკის სახალხო არტისტები, ასე არ აჯობებდა?“.

ზოგს ეგონა, რომ ძალიან განიცდიდა უტიტულობას, მაგრამ არა, მას პოპულარობა არ აკლდა, ცოტა ფულიც ჰქონდა და სახლში ბიჭი ეზრდებოდა - როლანდინო. ფეხბურთში ბრაზილიას გულშემატკივრობდა, თეატრში სახასათო როლებს ირგებდა, ჩუმად კი ოცნებობდა ჰეროიკულ როლებზე, მაგრამ... ყველა რეჟისორი, ვინც კი ამ თეატრში ჩამოსულა (თითქოს პირი შეკრესო), სახასიათო როლებს სთავაზობდნენ. ერთხელ, ახალი რეჟისორი წარუდგინეს მსახიობთა დასს. გოგინო ქავთა - დედაქალაქიდან იყო, ახალგაზრდა და პოპულარული. რეჟისორმა ზოგადად ისაუბრა შემოქმედებით გეგმებზე, რამდენიმე ქათინაური წარმოთქვა თეატრის კოლექტივის და საკუთარი ინტუიციის მისამართით და ტუალეტს მიაშურა. როლანდოსაც რატომღაც მაშინ „მოუნდა“. მთავარი რეჟისორი უკვე „ასრულებდა“ პროცესს... როცა როლანდო გვერდით მიუდგა. უხერხული სიტუაციის გამოსაყვანად მხერა და რაღაცის სტვენა წამოიწყო. გოგინო ქავთამ ეშმაკურად გადახედა მისთვის უცნობ მსახიობს და ჰკითხა: - ბატონო ჩემო, თქვენ ალბათ არ გინახავთ, როგორ შარდავს მთავარი რეჟისორი?

როლანდომ სასწრაფოდ მიუგო: - მაი ნამდვილად არ მინახავს, მარა რაფერ იჯვამს მთავარი რეჟისორი, ბევრი მინახავს ამ თეატრში!

ქავთამ სიცილი ძლივს შეიკავა და სუნთქვაშეკრული გავარდა ტუალეტიდან...

მეორე დღეს, თეატრის თანამშრომელმა როლანდოს „ახარა“ - მთავარი რეჟისორი გიბარებს. როლანდო, რა თქმა უნდა, მიხვდა, რას ნიშნავდა ეს. გაეშურა ქავთას კაბინეტისაკენ, თან ფიქრობდა, თოჯინების თეატრში ხომ არ მოესინჯა თავი. არც შეუხედავს რეჟისორისათვის ისე ჩამოჯდა შემოთავაზებულ სკამზე... როლანდოფიქრობდა „დამიწყებს ახლა, რა დავამთავრე, როგორ მოვხვდი თეატრში“. გოგინომ იცნო თუ არა როლანდო, თვალეში ეშმაკები ჩაუჯდნენ. მან ამ დილით თანამშრომლებს ჰკითხა:

- ერთი ეს მითხარით, ვინ არის ჩვენთან ისეთი, აი... ქეიფის, „პახმელის“ და ამნაირი საქმეების სპეციალისტი?

- როლანდო! - ერთხმად მიუგეს თეატრალეებმა...

- ესე იგი, თქვენ ხართ კაკაურე? - ძალით დაისერიოზულა თავი ქავთამ.

როლანდომ მხრები აიჩეჩა და იმავდროულად ხელები გაშალა. ეს ისე სასაცილოდ გამოუვიდა, მთავარმა თავი ვერ შეიკავა და გაუცინა:

- როლანდო, „ბოჩის პივა“ ხომ არ იცი სად არის? თავი მისკდება, გუშინ მანჩუმ იმდენი დამალევიანა!

- ასეა! ბანკეტი სახალხო არტისტებისაა და „ბოჩის პივა“ მსახიობ როლანდოს პრეროგატივა!...

კარგი ლუდი იყო პროვინციაში, ზღვისპირას ჩამოსხდნენ და მწვადი და „ბოჩის პივა“ შეუკვეთეს. იქეთური, აქეთური თქვეს. თან ლუდს სვამდნენ. ოფიციატმა მწვადი მოიტანა. მწვადზე ალყა-ალყა ხახვი იყო დაყრილი. როლანდომ მწვადს დახედა, ქავთასაც შეახედა და ოფიციატს უთხრა:

- წადი, ამ ხახვს ცოტა მწვადი მოაყარე და მოდი!

სანამ მწვადი მოვიდა, „ტარანის“ დამუშავება დაიწყო.

- ამას ჩვენთან, მთავრობა ანაწილებს, - სინანულით წარმოთქვა ქავთამ...

- ვუთხარი, მთავარი რეჟისორი რომ ხარ და...

- ესე იგი, ასეთი დიდი ავტორიტეტით სარგებლობს მთავარი რეჟისორი ამ ქალაქში? - მიამიტად იკითხა გოგინომ...

- სანამ ლუდს სვამს და მხოლოდ შარდავს, კი! - დიდხანს იცინეს.

- უკვე მთელმა ქვეყანამ იცის შენი ამბავი, - თვალი ჩაუკრა ქავთამ როლანდოს.

მაღე როლების განაწილება და პიესასთან გაცნობა დაიწყო.

- ექვსი ქალი თამაშობს და ერთი მამაკაცი... ქალები გვყავს, კაცია პრობლემა... - ფიქრიანად დაასრულა წინადადება გოგინო ქავთამ.

- აგერ არ ვარ? - თქვა როლანდომ და წამოდგა. ყველამ გადაიხარხარა.

- საქმე იცი რაშია? პიესა ომზეა... შენ ომზე შექმნილი პიესებიდან ცუმბუმის* როლი მოგიხდებოდა, ეს კი... ტრაგედიაა... თითქმის!

- რა პიესაა, პატივცემულო? - იკითხა მანჩუმ.

- რუსულია, მეორე მსოფლიო ომს ეხება, ტრაგედიაა.

- მე არ გამოვდგები? - იკითხა სახალხო არტისტმა.

- თქვენ უფრო დონ-კისოტის როლი მოგიხდებოდათ!

- კარგი აზრია! - თქვა როლანდომ, - მე სანჩო ვიქნები!

ქავთამ თავი დაუქნია, მართლაც „კარგი აზრიაო“, ანიშნა.

- ესე იგი კაცი არ გვყავს? - შემფოთებით იკითხა ცირანა აბბამ.

- მოდით, პიესა წავიკითხოთ და მერე ვიმსჯელოთ.

პიესა დიდხანს იკითხეს...

- ისე გამოდის, - თქვა იურუსმა - ეს კაცი მთელი ორი მოქმედება სცენაზეა, წუთით მოსვენება არა აქვს, დარბის, ისვრის, წყალი მოაქვს, ყველა რეკლიკას პასუხობს, ტელეფონზე უფროსს ესაუბრება, ქალებს ბრძოლას ასწავლის... რთულია! - დაასკვნა ბოლოს.

სიჩუმე გამეფდა.

- ესე იგი, არავინ გვყავს მოხალისე? - ყველანი შეათვალიერა ქავთამ.

- ასე გამოდის! - თქვა ვილაცამ.

- მაშ, სხვა გზას დავადგეთ! შენ ხომ იყავი მოხალისე? - ბრძანებაშეპარული კილოთი მიმართა როლანდოს.

- კი ვიყავი, პატივცემულო, მოხალისე, მაგრამ ამ პიესის წაკითხვის შემდეგ . . . დამეკარგა ხალისი!

- ომის ენაზე ხომ ვარ მე თქვენი გენერალი?

- აქამდე დირექტორი გვეგონა გენერალი! - ჩაიბურტყუნა ვილაცამ.

- არა! - იჭექა გოგინო ქავთამ, - თეატრში მთავარი რეჟისორია გენერალი.

- ნება თქვენია, ბრძანდებით... - ჩაიღულღულა როლანდომ.

- ჰოდა, როგორც გენერალს, მე მაქვს უფლება ამ სპექტაკლზე როლი კი არ დაენიშნო, არამედ პირდაპირ სამხედრო მოწვევა გავუგზავნო ნებისმიერ თქვენთან!

- აი, ეს მესმის! ასეთი რამ სტანისლავსკისაც არ უთქვამს!

- რა ბრძანეთ? - თვალები დააბრიალა ქავთამ - ახლა ნამდვილ გენერალს ჰგავდა, სამხრეთის შტატების კონფედერაციის გენერალს.

ყველამ თავი ჩაღუნა. „გენერალმა“ ყველა ყურადღებით შეათვალიერა. როლანდომ სიჩუმეში მანჩუს უთხრა:

- ხომ არ მოვწონდი? ჩემი ბედი, რომ ვიცი, ახლა მე დამადებს ხელს.

- როლანდოს გაეგზავნოს სამხედრო მოწვევა! - უცებ გადაწყვიტა გოგინო ქავთამ.

კაცებმა ამოისუნთქეს. ქალები ზუსტად ექვსნი იყვნენ საბრძოლო ასაკისა და ისე გავიდნენ ოთახიდან, არც უკითხავთ, ვინიშნებით თუ არა როლზეო. როლანდო უხმოდ მივიდა ქავთასთან, ხელი სამხედროსავით ყურთან მიიღო, გაიჯგჷმა და მხედრული ხმით მიმართა:

- ნება მიბოძეთ, ბატონო გენერალო, განცხადებით მოგმართო!

ქავთამ:

- თავისუფლად! ჯარისკაცო როლანდო! განცხადებით წერილობით მომმართეთ! განვიხილავთ!

მეორე დღით მთავარ რეჟისორს ასეთი სახის განცხადება ედო მაგიდაზე:

„ჩვენი თეატრის მთავარ რეჟისორს

გოგინო ქავთას,

მსახიობ როლანდო კაკაურეს

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

მოგახსენებთ, რომ სამედიცინო შემოწმების შედეგად, დამიდგინეს 11ჯ. რაც იმას ნიშნავს, რომ მშვიდობიან პერიოდში დაწუნებული ვარ სამხედრო სამსახურისათვის, ხოლო ომის დროს ვარგისიანი ვარ კარტოფილის თლაზე! ასე რომ, გთხოვთ გამათავისუფლოთ შემოთავაზებული როლიდან.

* * *

როლანდო რესტორანში ქეიფობდა. გვიან ღამით მისმა ცოლმა მანჩუსთან დარეკა:

- როლანდო შენთან ხომ არ არის?

- არა, არ მინახავს, არ ვიცი სად არის! - უპასუხა ძილგატეხილმა შერვინომ.

ორი საათის შემდეგ ისევ გაისმა ტელეფონის ზარი.

- ბოდიში, ისევ რომ გაღვიძებ... მაგრამ როლანდო ხომ არ გამოჩენილა?

- არა, არა! - გაწამებული ხმით ჩასძახა ყურმილს რესპუბლიკის სახალხო არტისტმა.

როლანდო დღის 5 საათზე მორჩა ქეიფს. ნახევარ საათში სახლს მიადგა. ცოლმა საყვედურის კორიანტელი დააყენა:

- მთელი ღამე ვურეკავდი მანჩუ შერვინს, შენს ძებნაში კაცი არ დავაძინე! ღამაზია ახლა ეს, როლანდო? ამხელა კაცი ვანერვიულე!

როლანდო ტელეფონთან მივიდა, ყურმილი აიღო და შერვინის ნომერი აკრიფა.

- დი...ახ! ! ! - გაისმა შერვინის ტრაგიკული ხმა.

- აღარ ინერვიულო! სახლში დავბრუნდი! - დაამშვიდა მეგობარი როლანდომ.

- დამაძინეთ... თქვენი... - გაისმა ყურმილში. ვინ იცის, კიდევ რა თქვა მანჩუმ, მაგრამ როლანდომ ყურმილი დადო, აღარ დაინტერესდა ამით.

- ასე ყვირის, რაღაც რომ გაუხარდება! - ჩაულაპარაკა ცოლს.

* * *

როლანდოს ქალაქში ხშირად წვიმდა. ტროპიკული, დაუმთავრებელი წვიმა იცოდა აქ. ამდენი წყლისგან ფეხსაცმელი „პირს“ დაახენდა ხოლმე. როლანდომ წებო „მომენტი“ იყიდა. ყოველ ღამე წებოს ჩაასხამდა ფეხსაცმელში და მაგიდის ფეხს დაადგამდა ზემოდან, დილაზე რომ გაქვავებულიყო. დილით, ფეხსაცმელი „სამუშაო“ მზადყოფნაში ხვდებოდა. თუ ისევ წვიმდა, საღამოსთვის ისევ დააღებდა პირს, ახლადდატყერილი თევზივით, მისი ფეხსაცმელი. ქავთამ დაურეკა ერთ ასეთ საღამოს:

- როლანდო, სტუმარი მყავს ცენტრიდან, ტაქსი აიყვანე და სასწრაფოდ მოდი, კაი პურმარილი მაქვს!

- ვერ მოვალ, გვიანია! - საათს გახედა და თან დაამთქნარა როლანდომ.

- სტუმარი სადგურიდან პირდაპირ ჩემთან მოვიდა, ამიტომ ვიწყებთ ცოტათი გვიან. წამოდი, წამოდი!

- ვერ წამოვალ, უკვე ფეხსაცმელში წებო ჩავასხი!

- აუჰ! რომელ წებოს ასხამ?

- „მომენტს“

- რა ღირს?

- მანეთი.

- ჩემო როლანდო, აქ სულ წვიმს და მაგ წებოს ამდენჯერ ყიდვას, ახალი ფეხსაცმელი გეყიდა არ გერჩინა?

- მართალი ხარ, მაგრამ რა ვქნა, ფეხშიშველა ხომ არ მოვალ?...

პაუზის შემდეგ ქავთამ მოისაზრა:

- ტაქსი ვინ დაგინახავს, და აქ რაღაცას მოგცემ, შინაურულად იქნები...

- კარგი, - დაეთანხმა როლანდო. ფეხსაცმელი და წებო გაზეთში შეახვია და ტაქსი გამოიძახა.

- სა მიგაქვს ეგ ფეხსაცმელი? - შეეკითხა გაკვირვებული მეუღლე.

- იქედან ფეხშიშველი ხომ არ დაგბრუნდები?

ცოლმა ვერაფერი გაიგო. მხრები აიხეჩა.

სტუმარი როლანდოსთვის ცნობილი ადამიანი აღმოჩნდა. ერთმანეთს გადაეხვივნენ. ქავთამ გაზეთში საგანი შეამჩნია.

- ეს რა არის? საჩუქარი მომიტანე?

- ჰო, ფეხსაცმელი და წებო! - გაუცინა როლანდომ. - მაგიდა ხომ გაქვს? - მაგიდისაკენ დაიძრა, ოდნავ წამოწია და მას ფეხსაცმლის წვერი შეუშვირა.

- კაცო, სახლში მაგიდა არ გქონდა? - გაოცდა გოგინო.

- ამას სიმძიმე უყვარს! - მრავალმნიშვნელოვნად, თითის აწევით წარმოთქვა როლანდომ - ცარიელი მაგიდა ვერ აწებებს კარგად, როგორც კი მითხარი, ცენტრიდან მყავს სტუმარიო, მაშინვე მივხვდი, არ იძუნწებდი და საკმაოდ „დაამძიმებდი“ პურმარილით მაგიდას! ა, ახლა ჩვენ ვიქვიფოთ და ამასობაში ეს ისე დაწებდება შენი მოწონებული!

სტუმარი ძალიან გაართო ამ სიტუაციამ:

- ესე იგი ვქვიფობთ წარმოებისგან მოუწყვეტლად, არა?

- რა ვქნა, ბატონო! რასაც თეატრში მიხდიან ამ წებოზე მყოფნის მარტო... - თავი მოისაწყლა როლანდომ.

-- მოდი, წვიმას გაუმარჯოს! - თქვა ცნობილმა სტუმარმა, - კარგია, როცა წვიმს და შენ გადახურულში ხარ! მეგობრებთან, ბუხართან, ფიქრობ, ოცნებობ, გიყვარს... და ყველაფერს ამას ისე ალამაზებს წვიმა, როგორც ფილმს საუკეთესო მუსიკალური თანხლება...

- უკაცრავად, - შეაწყვეტინა როლანდომ სტუმარს, - წებო არ დაგავიწყდეთ...

- წებო რა შუაშია?

- მაგი წვიმაა, გაზეთით რომ დამატარებინებს საკუთარ ფეხსაცმელს, ყოველდღე ერთი ტუბი წებო სჭირდება აქაური წვიმით დამბალ ფეხსაცმელს, პირი რომ შეკრას...

- ოოო, ეგ სულ დამავიწყდა! ჩემო გოგინო, უყიდეთ ჩემს სახელზე ბატონ როლანდოს წყალგამძლე, ახალი ფეხსაცმელი! - ფული გაუწოდა ქავთას სტუმარმა.

გოგინომ თვალი ჩაუკრა როლანდოს:

- ამაზე რას იტყვი, როლანდო?

- რა უნდა ვთქვა: წვიმას გაუმარჯოს, კარგია როცა წვიმს და შენ გადახურულში ხარ, ფიქრობ, ოცნებობ, გიყვარს! და თან... უკვე ფეხებზე გკიდია მაგიდის ფეხის ქვეშ შემოდებული ფეხსაცმელი! - სიცილ-ხარხარში როლანდო სტუმარს გადაეხვია.

- კაი კაცი ხარ, ჩემო როლანდო, კაი კაცი! - ცოტა ხანში ახალი სადღეგრძელო წამოიწყო ქავთამ, - და კაი ბიჭიც გეზრდება - როლანდინო.

- ოოო, გაგიზარდოს ღმერთმა, - ფეხზე წამოდგა სტუმარი. - შენგან ბევრ რამეს ისწავლის!

- კი, მემგვანება ნელ-ნელა! რაც მთავარია, „დეტსკი“ წებო ვუყიდე და სათამაშო მაგიდის ქვეშ ფეხსაცმელს წებავს უკვე!

სტუმარმა საფულე დააძრო.

- სტოპ! - შეაჩერა სტუმარი გოგინომ - როლანდინოს მე ვაფინანსებ! - ჯიბეზე ხელი გაიკრა მთავარმა რეჟისორმა.

- იცის, ბავშვის ფეხსაცმელი უფრო იაფი რომ ღირს! - თვალი ჩაუკრა როლანდომ სტუმარს. - ისე, გოგოც მყავს სახლში, სკოლაში დადის! - სტუმარმა ისევე გახსნა საფულე...

- ა, ახლა დავრწმუნდი ამ ანდაზის სიმართლეში: სტუმარი - ღვთისაა! - ჭიქა ბოლომდე დაცალა როლანდომ.

* * *

როლანდინო მამის კვალს გაჰყვა და სკოლის დამთავრების შემდეგ თეატრალური ინსტიტუტის სტუდენტი გახდა. ერთი კურსელი ჰყავდა, ყოველდღე ქვით ხელში შემოადებდა აუდიტორიის კარს.

- რა არის ეს? - ერთხელ ჰკითხა როლანდინომ.

- ეს ჩემი მეგობარია, - მრავალმნიშვნელოვნად უპასუხა თანაკურსელმა. ჩანდა, თავის გამოჩენა უნდოდა.

ერთხელაც, ხელში ქვა რომ ვეღარ დაუნახა მას, როლანდინომ შეჰკივლა:

- რაიმე უბედურება ხომ არ დაგემართა? სადაა შენი ქვა?

- დამავიწყდა, დილით ვჩქარობდი... - ჩაიღუღლულა ამხანაგმა.

- ოოო, ეს ღალატია! მეგობრის ღალატი კი ყველაზე დიდი ცოდვაა. მთელი კურსი ახარხარდა ამ სიტყვების გაგონებაზე. ასე სიცილ-სიცილით დაამთავრა საკლუბო-სადირექტორო ფაკულტეტი და ცირკში ადმინისტრატორად მოეწყო ჩვენი როლანდინო.

ერთხელ დირექტორმა სერჟიომ დაიბარა:

- ჰამადრილები ჩამოვიდნენ... მაგარი ატრაქციონია, - უთხრა დირექტორმა, - სხვათა შორის, წითელ წიგნში შეტანილი მაიმუნებია. კარგი რეკლამით ბევრი ხალხის მოზიდვა შეიძლება, მაგრამ, რა... - ამოიოხრა სერჟინომ, - მთელი ფული გადასახადებში მიდის . . .

როლანდინო მყის მიუხვდა უფროსს:

- საჭმლიდან მოვტეხოთ! რას ჭამენ ეგ მაიმუნები?

- ნიგოზს!
- თხილი ვაჭამოთ! ნიგოზი 20 დოლარინო ღირს, თხილი 1 დოლარინო. 20 - 1 უდრის 19-ს. ცოტა მეც შემხვდება, ალბათ. - თვალეში შესცივინა როლანდინომ სერჟიოს.
- რა თქმა უნდა! როგორც ყოველთვის უკმაყოფილო არ დარჩები... - ფიქრებში წასულმა უფროსმა ჩაილაპარაკა - მაგრამ... როგორ უნდა მოახერხო ეს? ცოტა ხნით სიჩუმე გამეფდა. როლანდინომ შუბლში ხელი იტკიცა:
- მაიმუნების მწვრთნელი რუსეთიდანაა ხომ?
- კი, რუსია! - კვერი დაუკრა დირექტორმა.
- რუსულად ნიგოზიც და თხილიც ერთნაირად ჟღერს „ორეხი“ - ცოდნა გამოამქლავნა როლანდინომ.
- ააა?! - თვალეები გაუბრწყინდა სერჟიო უფროსს. - ეს ხომ გენიალურია! ჩააწვინე „ორეხი“ 20 დოლარინოდ და მაიმუნებს აჭამე „ორეხი“ 1 დოლარინოდ!
- მთავარია, რუსი „შევეკეროთ“;
- ეგ მე მომანდეთ! მაგრამ, უფრო მთავარია მაიმუნებმა 1 დოლარინოთ ღირებული „ორეხი“ ჭამონ! ცოტა ფული მომეცით, რუსს არაყი რომ ვუყიდო! როლანდინომ ფული აიღო და მწვრთნელს არყის ბოთლით მიაშურა. ცხელოდა სამხრეთ ამერიკანოში, მაგრამ, რუსი რისი რუსია, არყის დანახვაზე ხასიათი რომ არ გამოკეთებოდა.
- ვოტ ეტო დელო! (აი ეს საქმეა!) - გაიცინა მაიმუნების მწვრთნელმა. როლანდინომ ბანანი გაფცქვნა და რუსისკენ დადო.
- ზაკუსკა! ზაკუსკა! - გაუცინა ადმინისტრატორმა.. რამდენიმე ჭიქის შემდეგ როლანდინომ კვების რაციონზე ხელის მოწერა მოითხოვა სტუმრისაგან.
- ნეტ! ნი ვ კოემ სლუჩაე (არა, არა! რავა გეკადრებათო!)
- „ორეხი“ „ორეხი“! - ერთდოლარინოდ ღირებულ თხილზე მიუთითებდა კონტრაქტის გრაფაში. კიდევ ერთი „ნეტ“ რომ მიიღო, როლანდინო წამოხტა და იქვე მყოფ მაღაზინოში შეიჭრა.
- ვოდკა! - დაუძახა გამყიდველს.
- ტემპერატუროს! - თერმომეტრზე მიუთითა გამყიდველმა. თერმომეტრი +50-ს აჩვენებდა, თან თითი საფეთქელთან დაიტრიალა. რაც მათ ენაზე „გიჟი ხომ არ ხარო“-ს ნიშნავს. როლანდინომ ფული დახლზე დაუდო და ცირკში ახალი ბოთლით დაბრუნდა.
- „ვოტ ეტო დელო!“ (ეს უკვე გადავთარგმნეთ!)
- გახარებულ რუსს როლანდინომ კონტრაქტი „შეაპარა“.
- „ორეხი“ 1 დოლარინოდ! - თან ხვეწნა-მუდარის ნიშნად ყელი გამოიწია.
- „ლადნო! ტვოე ვზიალო!“ - გაიცინა ჰამადრილთუხუცესმა. ავტოგრაფი იმავე ხელით დატოვა დავთარში, რომლითაც არყის ჭიქა ეჭირა. ჭიქა დაცალა და ბანანი მიაყოლა.
- პაიდიომ! - მწვრთნელმა ადმინისტრატორს მხარზე ხელი დაჰკრა. როლანდინომ გარჩეული თხილი ჯიბეში ჩაიყარა, მწვრთნელს თვალი ჩაუკრა და მაიმუნების გალიასთან მიჰყვა. მაიმუნებმა დიდი სიამოვნებით მიირთვეს თხილი. გახარებულმა მწვრთნელმა კიდევ რამდენიმე ჭიქა დასცალა...

დადგა პრემიერის დღე. სალაროში არცერთი ბილეთი აღარ იყო. ქალაქის თავიც კი ეწვია ცირკს, აღარაფერს ვამბობ მაღალ საზოგადოებაზე, რომელიც ამ სიცხეშიც კი თავის ფენისათვის შესაფერისად (თუმცა ცირკისათვის

შეუფერებლად) ჩაცმულ-დახურული მოვიდა. ქალაქის მერი და მისი ცოლ-შვილი პირველ რიგში მოკალათდნენ. მისი დაცვა და დანარჩენი მლიქვნელ-მაქებრები უკანა მეორე რიგში. ყველაფერი კარგად მიდიოდა. როლანდინიო გულიანად იცინოდა, ფული უკვე საიმედოდ ედო ჯიბეში, არსაიდან საფრთხე არ ემუქრებოდა, წარმოდგენის დასასრულს ჰამადრილები წარუდგინეს პატივცემულ საზოგადოებას.

ჰამადრილები ტაშის გრიალში ტუმბოებზე შეხტნენ.

- ალე, ჰოპ! - დაიძახა რუსმა.

ერთი ჰამადრილი ტუმბოდან ტუმბოზე გადახტა.

- დომინოს! (ღმერთო დამიცავი! ლათ.) - შეჰყვირა ქალაქის მერმა. მისმა გამოპრანჭულმა ცოლმა, ქმრის გაქათქათებულ პერანგზე, ხმლის ნაკვალევით წვრილი გადატრაწული დაინახა და შეჰკივლა. კივილი ასე არ უნდაო და მეორე ჰამადრილმა პირდაპირ მიასხურა საზეიმოდ ჩაცმულ ქალბატონს. ხალხი აღრიალდა. შეშინებულმა ჰამადრილებმა ტრაწის ჭავლები მიუშვეს მაყურებელზე...

ჰამადრილების მიერ „გალამაზებულ“ მწვრთნელს გისოსებიდან თავი გამოეყო და როლანდინიოს ეძახდა.

- გავარილ შე ია ტებე! ეს, ტი, პრავდა ორეს ნედობიტი! (ხომ გეუბნებოდი შე დაუნაყავო გოზინაყო!).

შერცხვენილი როლანდინიო ცირკიდან გაიპარა.

* * *

როლანდოს და გოგინო ქავთას თითქმის ერთნაირი უღვაშები ჰქონდათ. უღვაშებივით ჰგავდნენ ერთმანეთს მათი დღის რეჟიმები: რეპეტიციები, სპექტაკლები და ქეიფები, დილაძღე დამღღელი პურმარილები. ერთხელაც ნაბახუსევმა, ძილგატეხილმა მეგობრებმა გადაწყვიტეს, იმ დღეს არ დაეღლიათ. გოგინო ქავთა ნაქირავებში მარტო ცხოვრობდა. შუადღისას, ნახევრად მძინარე გოგინომ როლანდოს უთხრა:

- წამოდი, ჩემთან დავისვენოთ, ცოტა წავუძინოთ და აზრზე მოვიდეთ.

როლანდოს მოეწონა ეს აზრი. შევიდნენ ბინაში და ერთადერთ, განიერ ლოგინში ჩაწვნენ. გადასაფარებლები უღვაშამდე წაიფარეს. ის იყო უნდა ჩასძინებოდათ, რომ კარი უცხო მამაკაცმა შემოაღო.

- დენის მრიცხველი უნდა შევამოწმო! - შემოსძახა კარებიდან, მაგრამ ორი მამაკაცი გვერდიგვერდ დაწოლილი რომ დაინახა, შეცბა და გასვლა დააპირა.

- უკაცრავად! - ჩაიბუტბუტა.

- არ წახვიდე, შე კაცო! - დაიყვირა როლანდომ, - არაფერი გეგონოს, შემოადე შე კაცო კარი! სად მიდიხარ!

ინკასატორი შემოტრიალდა, რა თქმა უნდა, ქალაქის საყვარელი ხალხი შეიცნო და უხერხულად გაიცინა.

- კარი ღია დაგიტოვებიათ და იმიტომ...

გოგინომ ჭერს ახედა.

- არ გვიწერია დასვენება! გამოგვიწერე ეგ ქვითარი. შენ კი როლანდო, წადი არაყზე! ამ პატიოსან კაცს ეჭვები რომ გავუფანტოთ.

დაღამებამდე ქეიფობდნენ როლანდო, გოგინო და ინკასატორი, თან მეტწილად ქალებზე ლაპარაკობდნენ...

- ერთხელ, - წამოიწყო როლანდომ, - აეროპორტში ვაცილებდით

სტუმარს. - თან გოგინო ქავთას თვალი ჩაუკრა. - ჰოდა ტაქსი გავაჩერეთ... ტაქსში ულამაზესი ქერა ქალბატონი აღმოჩნდა. სანამ აეროპორტში მივედით, ეს ქალი დავიმეგობრეთ, გვიცნო, რა თქმა უნდა.

- კარგი, არ გინდა ეგ ისტორია, სირცხვილია! მოდით, ლამაზი ქალების სადღეგრძელო იყოს! - შეაწყვეტინა ქავთამ.

- მართლაც საოცარია თქვენთან ქეიფი! და რაც მთავარია, მეზობლები გადარჩნენ დაჯარიმებას, - გაიცინა ინკასატორმა.

- მერე, რა მოხდა შემდეგ? - შეეკითხა როლანდოს მას შემდეგ, რაც ლუკმა გადაყლაპა. როლანდომ თვალებით ნებართვა აიღო მთავარი რეჟისორისაგან და გააგრძელა:

- ისე მოგვეწონა ეს ქალბატონი, რომ ზღვისპირა კაფეში დავპატიჟეთ.

- კი, მაგრამ აეროპორტი? - შეაწყვეტინა ინკასატორმა.

- სტუმარი გავაცილეთ და უკან გამოვბრუნდით.

- იოლად დაითანხმეთ?

- ასე უნდოდა მასაც. დაქალს დაურეკა და ავშენდით ხალხი. ერთი წყვილი რომ სასტუმროში გავისტუმრე, მე ფული აღარ მქონდა და ქალაქის გარეუბანში გასეირნება შევთავაზე. ასე ვთქვათ, „მოფარებულში“!

გოგინო ხითხითებდა, ინკასატორს თვალები გაფართოებოდა და წამოწითლებულიყო.

- მერე? მერე?

- მერე, სასაცილო ამბავი დამემართა! ბნელოდა და რკინიგზის რელსებთან, ბუჩქებში წამოვიწყე სასიყვარულო სცენა. მაგარი ქალი იყო. წითელი ტრუსები ეცვა...

ინკასატორმა სუნთქვა შეაჩერა.

- მაგრამ, ჩემი ბედი ხომ იცით. მატარებლის ვატმანი წამომადგა თავს! ჩამეშალა ყველაფერი!

- რატომ? რა მოხდა? - სულ გაგიჟდა ინკასატორი.

- რატომ და ის წითელი ტრუსი თურმე ხელში მეჭირა და ვაფრიალებდი, მატარებლის მძღოლს წითელი, გამაფრთხილებელი დროშა ეგონა და ზედ თავზე გამიჩერა მატარებელი!

ინკასატორი სიცილით კინაღამ მოკვდა.

- ეგ არ ვიცოდი, შე ყურუმსაღო, შენა!

გოგინო ქავთამ ჭიქა შეივსო.

ჰამადრილების ცნობილი ამბის შემდეგ, ცირკს ხალხი შემოაკლდა. ისევ დაიბარა დირექტორმა სერჟომ ადმინისტრატორი.

- რა ქენით? - სტრატეგიული შეკითხვა დასვა სერჟომ. - ამ ქალაქში თავი მოგვეჭრა!

- სხვა ქალაქში წავიდეთ, - დაიწყო როლანდინომ, მაგრამ დირექტორმა შეაწყვეტინა:

- სხვა ქალაქში, სადაც ცირკის შენობაა, ყველგან იყვნენ და სადაც შენობა არ არის, იქ როგორ უნდა გაიმართოს წარმოდგენა ... შეუძლებელია!

- სტადიონზე გავმართოთ! მაგ მაიმუნებს საერთოდ თავი დავანებოთ ... ცხენები წავიყვანოთ!

- ცხენები? - თვალები დაჭყიტა სერჟომ.

- ჰო! გაწვრთნილი, პატიოსანი ცხენები - აქვე გვყავს! ერთი-ორი ჟონგლიორი დავამატოთ და ფულიც მოფრინდება!

სერჟომ ხელი დაჰკრა მხარზე:

- კლოუნიც დაამატე! საიდან დავიწყოთ? მცირე პაუზის შემდეგ რონალდინომ წამოიძახა - სამტრედინო!

- სამტრედიო? ჰო, იქ არის სტადიონი, წადი, კონტრაქტო გააფორმე!
სტადიონზე ზღვა ხალხი მოვიდა. ხუმრობა ხომ არ იყო, ცირკი პირველად
ესტუმრა პატარა ქალაქს, რომელსაც დიდი ამბიციები ჰქონდა! როცა
მთავრობა და ქალაქის პატივცემული ადამიანები ლოჯაში მოკალათდნენ,
წარმოდგენა დაიწყო. ჟონგლიორს ერთი – ორჯერ ბურთი დაუვარდა, ყოველ
შეცდომაზე სტადიონი ამოიხრებდა:

- ოხ!

ძალიან არ უნდოდა მაყურებელს, მისთვის მდარე ხარისხის პროდუქცია
შეეჩვენებინათ, ამიტომ კლოუნის დანახვაზე ძალით იცინოდნენ. არ იცინოდა
გამოჩენილი მწერალი, რომელიც ლოჯაში მთავრობის გვერდით გრძელ
მუნდშტუკში გარტობილ მდარე ხარისხის სიგარეტოს აბოლებდა. მწერალს
ოტიო დე სოლიანო ერქვა. მთავრობა ყოველ ხუმრობას მასზე ამოწმებდა: თუ
სოლიანო არ გაიცინებდა, ისინი ჩუმად ისხდნენ. ოტიო კი ჯიუტად არ
იცინოდა, ცალი თვალი, მჭვარტლისგან შეწუხებული, მუდამ მოჭუტული
ჰქონდა.

- ახლა კი... – მიკროფონს დეჭავდა კონფერანსიე, – ახლა კი თქვენს
წინაშე წარსდგებიან გაწვრთნილი ცხენები, მომთვინიერებელი სიმონე
მასხარონი და მისი დასი! შოლიანომ ერთი ჩამქრალი სიგარეტო
მუნდშტუკიდან გამოაძრო და ახალი „შეაკეთა“. ცხენები ფეხბურთელთა
გასახდელიდან გამოქანდნენ. ამოქანდნენ და მთელი მინდორი გადაკვეთეს,
როლიანომ მათ მოძრაობას მუნდშტუკი მიაყოლა... ყველასთვის
მოულოდნელად ცხენები სტადიონის გალავანს თავს გადაეკლნენ და
რიგრიგობით გაუჩინარდნენ!

სტადიონი გაოგნდა.

სიჩუმე როლანდინიომ დაარღვია:

- პოლიციო! პოლიციო! – გასძახოდა იქვე სეირის საყურებლად,
უბილეთოდ შემოსულ ორ პოლიციელს.

პოლიცია მოტოციკლს შემოახტა და სტადიონი ოპერატიულად დატოვა.
როლანდინიო მოტოციკლს გაეკიდა და მისაბმელიან მოტოციკლს სათადარიგო
ბორბალზე მოაჯდა. ცხენები აღარსად ჩანდნენ...

- წინ! – გაჰყვიროდა როლანდინიო, – დაუჩქარეთ, თორემ დამაპატიმრებენ!
ვანიოს გადასახვევთან გამოჩნდნენ გაწვრთნილი, წესიერი ცხენები. ისინი
მთელი გულმოდგინებით ურტყამდნენ წრეს საგზაო დანიშნულებისათვის
შექმნილ მოედანს...

- ცირკის არენა ჰგონიათ, – გაიცინა როლანდინიომ.

წრეზე სირბილს არიან შეჩვეულები!

პოლიციელებმაც გაიცინეს.

- ჯარიმა მაინც არ აგცდება, - უთხრეს მას.

როლანდინიო იძულებული გახდა ცირკს დამშვიდობებოდა!

როლანდო ბერდებოდა, როლანდინიო ვაჟკაცდებოდა მხოლოდ პრეზიდენტ
შევარდინიოსთვის არ იცვლებოდა არაფერი: სულ სათავეში იყო! ერთხელ
ვარსკვლავს მიანიჭეს მისი სახელი, ხოლო ერთ კვირაში ტელევიზორმა
გამოაცხადა, რომ შევარდინიოს კენჭის გავლა აქვს. ერთ საღამოს, როლანდო
ეზოში, ბაღის სკამზე იჯდა და მოწყენილი, ვარსკვლავებით მოჭვდილ ცას
გაჰყურებდა. ჭიშკარი როლანდინიოს მეგობარმა შეაღო. ცისკენ მაცქერალი
მასპინძელი რომ დაინახა, ხუმრობით ჰკითხა:

- სენიორ როლანდო! რას გეუბნებიან ვარსკვლავები?

როლანდომ გაიცინა, ხელი ჩაიქნია და თქვა...

- არ ცალიათ ახლა მაგენს ჩემდა... – თითი ცას მიუშვირა, – კენჭის გაგლათ იქ!!...

- მამაჩემო, ნახე როგორი ტელევიზორი მოგიტანე თავისი თეფშით!

- თეფში ცარიელია თუ... მწვადი მოაყარე ზედ?

სტუმარმა განუმარტა:

- ეს თეფში, მთელ მსოფლიოს დაიჭერს, აი, შემობრუნდით და ნახეთ.

როლანდო სავარძელში მოკალათდა, გვერდით მეგობარი მიუჯდა, როლანდინო კი არხებს ცვლიდა. ყველა არხზე რატომღაც არაბი და ინდოელი წამყვანები ისხდნენ სხვადასხვაგვარი ჩალმებით.

- ეტყობა, ოკიანისგაღმა იჭერს უკეთესად! შორსმხედველი ყოფილა... ჩემსავით!

- მრავალმნიშვნელოვნად წარმოთქვა როლანდომ.

როლანდინომ ისევ გააგრძელა ძებნა. უცებ, მოცეკვავე გოგონა გამოჩნდა, ნახევრად შიშველი. აღმოსავლური მუსიკის თანხლებაზე ტრუსი ჩაიხადა და საჯდომი ეკრანს მოადო.

- ეს კარგია! - თქვა როლანდომ.

ახალი გოგონაც ასე მოიქცა: ცოტა წაიცეკვა, ტრუსი გაიხადა და შიშველი, ატამივით ლოყებზეწითლებული გავა ეკრანს მოაბჯინა!

- არა, ეს მართლაც გენიალური გადაცემაა! – ისევ გამომწვევად წარმოსთქვა როლანდომ.

მესამე, მეოთხე მოცეკვავემაც რომ იგივე გააკეთა, კმაყოფილმა როლანდომ თვალი ჩაუკრა სტუმარს - კარგი გადაცემაა! არა?

- რატომ, სენიორ როლანდო, გოგონები ისევ გიზიდავთ?

- არაა! – გააგრძელა მასპინძელმა, – ენობრივი ბარიერი რომ არ არსებობს, იმიტომ არის კარგი გადაცემა!

როლანდინომ ტელევიზიაში დაიწყო მუშაობა. ჯერ ოპერატორე იყო, მერე პროდიუსერე, ბოლოს – თავმჯდომარეც გახდა. დაფეხვილი, ფორთოხლისფერი მანქანა ჰყავდათ, „ტელევიზია“ ეწერა საქარე მინის მარჯვენა მხარეს.

- წავედით! მძღოლს დაუძახა როლანდინომ. მიაწეკით, მძღოლმა იქვე მდგომ თანამშრომლებს მიმართა. ხუთი კაცი მიაწვა ჯაბახანას. როლანდინომ თვალი აარიდა სამარცხვინო სანახაობას და თანამშრომელთან გააბა ბაასი.

- გამხდარხარ როლანდინო! დიეტაზე ხაარ?

- ჰო...

- მე საზამთროზე ვარ მარტო! შენც საზამთროზე ხარ?

- ჰო, ორი თვეა საზამთროს მეტი არაფერი მიჭამია, ყოველ ღამე თელავინო მესიზმრება!

ამ დროს ვიღაცამ ჩამოიარა.

- როლანდინო ცოტა ფული ხომ არ გაქვს?

- სად მუშაობ? – კითხვითვე მიმართა მოსულს.

- არსად. - ნადვლიანად მიუგო მან.

- 20 დოლარიანიო!

- დიდი მადლობა, როლანდინო, ღმერთი გადმოგვხედავს! როლანდინომ მანქანას გახედა, ისევ ბუქსაობდა, არც მიწოლა შეველოდა, არც არაფერი.

- ასეთს უნდა მისცე ფული! არსად რომ არ მუშაობს, ასეთი კაცია საშიში, რა იცი, სად დანიშნავენ!

თანამშრომელმა თავი დაუკრა:

- აბა, მე კი ვიცი, სადაც ვმუშაობ! (იგულისხმა ფულს იმიტომ არ მაძღვეო). როლანდინო ისევ მანქანას მიუბრუნდა:

- რას შერები, თევდორინო, ვერ დაქოქე?

- მოიცა ცოტა კიდევ ვცდი! აბა, ბიჭებო! კიდევ მოაწეკით!

- შენ რა ჰქენი იცი? გირჩევ მაგ მანქანას „რადიო“ დააწერო და თავი დამანებო.

როლანდინომ ტრაფარეტი, რომელზეც „ტელევიზია“ ეწერა შორს მოისროლა...

კაბინეტის კარი თანაშემწემ სწორედ მაშინ შეაღო, როცა როლანდინომ მეგობარს პროექტზე ესაუბრებოდა.

- სენიორ, პრინცია თქვენთან, ევროპიდან!

როლანდინომ გაოცება ვერ დაფარა.

- შემოვიდეს! საიდან არის?

- რომელიღაც პატარა ქვეყნის პრინცია. მგონი კუთხის თუ რაღაც მსგავსი...

- შემოვიდეს! – თან ფეხზე წამოდგა და კარებში მიეგება სტუმრებს:

სტუმარი ფლამანდრიულ თუ პრუსიულ დიალექტზე საუბრობდა, სანამ თარჯიმანი გადათარგმნიდა, როლანდინომ კარგად გაარჩია სიტყვები „კამერა“ „ოპერატორ“, „ოტელი“. არც შემცდარა. თარჯიმანმა ასე გადათარგმნა პრინცის სიტყვები:

- ჩვენ ვიღებთ ფილმს თქვენს ქალაქზე, ამ ფილმს ევროპის ერთ-ერთი ტელევიზია გაუშვებს... ჩვენ გვჭირდება თქვენი კამერა, ოპერატორი, სასტუმრო და გამცილებელი, ანუ ადამიანი, ვინც საინტერესო ადგილებს გვიჩვენებს, თან – ჩვენ შეკითხვებს უპასუხებს.

როლანდინომ პირი დაადო:

- კი მაგრამ ფულს ვინ გადაიხდის?!

- ჩვენ ქალაქის მერთან ვიყავით და იმან თქვენთან გამოგვიშვა...

- ო, ქალაქის მერთან თუ იყავით და იმან ჩემთან გამოგვიშვათ, რაღა გაეწეობა! მოგცემთ რაც გნებავთ,

- დიდად გმადლობთ! ბატონი პრინცი დაინტერესდა, თუ როდიდან შეიძლება საქმეს შევუდგეთ, – ეს თარჯიმანმა წარმოთქვა.

- ხვალიდან! – ხელი ჩამოართვა სტუმარს როლანდინომ დანქე, გრაცი, თენქ იუ! მეღსი! – ყველა ენაზე უხდიდა მადლობას პრინცი, რომელსაც

ეტყობოდა, საკითხის ასე მალე გადაჭრას არ ელოდა. რევერანსით გავიდა სტუმარი. როცა მარტონი დარჩნენ როლანდინომ მეგობარს უთხრა:

- ა, ასეთი ბედი მაქვს მე! ჩემთან პრინციც რომ მოვიდეს, ისიც მათხოვარი იქნება!

X X X

როლანდოს გოგინო ქავთა ეწვია. ტროპიკული წვიმა ლამის თევზებს მორეკავდა სახლის კარებთან.

- არ გინდა ახლა, შინ დაბრუნება? – ნადვლიანად წარმოთქვა გოგინომ.

- ჯერ ჩემთან ხარ, და თუ არ გადაიღო... ჩემთან დარჩები ამაღამ.

- ეს ხვალაც არ გადაიღებს, – ფანჯრიდან გადაიხედა რეჟისორმა. სარკმლიდან კარგად მოჩანდა, თუ როგორ მოაცურებდნენ პატარა ბიჭები სახლის ჩამოსახსნელ კარებს, საბურავებს, დიდ ტაშტებს და სხვა მცურავ „ტექნიკას“

- ვენეციაში ვართ! – თქვა გოგინომ.

- გონდოლა გვაკლია... და მანდოლინა...

როლანდინომ პირდაღებული უსმენდა უფროსებს.

- ვენეციაზე გამახსენდა! ჩემო როლანდო, მოდი „ორი ვენეციელი ვაჭარი“ დავდგათ.

- ჩემგან ვაჭარი არ დადგება! – კატეგორიული უარი მიიღო ქავთამ მასპინძლისაგან.
- აბა რომელ როლზე ოცნებობ?
- როლანდომ სივრცეს გახედა. ოცნებებში ჩაიძირა.
- ჰამლეტი მინდა ვითამაშო, ჩემი ბავშვობის ოცნებაა!...
- და აუსრულებელი! – სიტყვა გააწყვეტინა რეჟისორმა. – შენნაირი ცხვირით და მოხეული პირით, ჰამლეტს ვერ ითამაშებ, არადამაჯერებელი იქნება!
- სამაგიეროდ, - შეეკამათა როლანდო, – მაგარი ჩანაფიქრიაო, ვიღაც ჭკვიანი თეატრმცოდნე იტყვის, ორიგინალური ხედვა აქვს რეჟისორსო!
- რა ვიცი, ისე, სანჩო პანსა უფრო მოგიხდება! ამას წინათ „ოტელო“ დადგეს და ... ოტელო თეთრი აღმოჩნდა!
- მერე რა? – საუბარში როლანდინო ჩაერია.
- რა და ... ჩემო როლანდინო – ოტელოს ტრაგედია და ეჭვიანობის მთავარი მიზეზი ის იყო, შავს თეთრი ქალი რომ ჰყავდა!.
- მამაშენს რომ შეხედავ, შეიძლება რეპლიკაზე „ყოფნა – არყოფნა?“ მაყურებელმა „არყოფნაო“ დარბაზიდან დაუძახოს.
- ესე იგი, ჰამლეტი ჩემგან არ გამოვიდა, არა? – სინანული შეეპარა როლანდოს ხმაში.
- არც ჰამლეტი, არც კოსმონავტი, აღარც ფეხბურთელი შენგან აღარ გამოვა...
- აბა, რა გამოვა ჩემგან?
- შენ ხარ როლანდო ... დიდი კაცი! ჩემი მეგობარი, – გაიცინა გოგინო ქავთამ.
- კიდევ კარგი! – შვებით ამოისუნთქა პროვინციული თეატრის მსახიობმა.

ნუგზარ ერგემლიძე